

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 22 februari 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Betaltjänster på den inre marknaden –
Direktiv (EU) 2015/2366 – Artikel 4 leden 3 och 5 – Betaltjänst eller betalningstransaktion –
Direktiv 2009/110/EG – Artikel 2 led 2 – Utgivning av elektroniska pengar – Kundernas medel
behålls av ett betalningsinstitut utan särskild betalningsorder – Klassificering”

I mål C-661/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litauens högsta förvaltningsdomstol) genom beslut av den 19 oktober 2022, som inkom till domstolen den 20 oktober 2022, i målet

”ABC Projektai” UAB, tidigare ”Bruc Bond” UAB,

mot

Lietuvos bankas,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan samt domarna Z. Csehi (referent), M. Ilešič,
I. Jarukaitis och D. Gratsias,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ”ABC Projektai” UAB, tidigare ”Bruc Bond” UAB, genom J. Jarusevičius, advokatas, och P. Grendelis,
- Litauens regering, genom V. Kazlauskaitė-Švenčionienė och E. Kurelaitytė, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: litauiska.

- Tjeckiens regering, genom J. Očková, M. Smolek och J. Vlácil, samtliga i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Möller och A. Hoesch, båda i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom C. Auvret, S.L. Kaléda, A. Steiblyté och H. Tserepa-Lacombe, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 5 oktober 2023 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 leden 3 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 2015, s. 35), samt av artikel 2 led 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 2009, s. 7).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan bolaget ”ABC Projektai” UAB, tidigare ”Bruc Bond” UAB (nedan kallat ABC Projektai), och Lietuvos bankas (Litauens centralbank), angående återkallandet av den licens som betalningsinstitut som tidigare beviljats ABC Projektai.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2009/110

- 3 I skäl 7 i direktiv 2009/110 anges följande:

”Det bör införas en tydlig och tekniskt neutral definition av elektroniska pengar. Definitionen bör innefatta alla situationer där betaltjänstleverantören utfärdar ett förskottsbetalat lagrat värde i utbyte mot medel, som kan användas som betalningsmedel eftersom det accepteras av tredje part som betalning.”

4 I artikel 1.1 i direktiv 2009/110 föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs reglerna om rätten att driva verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt vilka medlemsstaterna ska erkänna följande kategorier av utgivare av elektroniska pengar:

- a) Kreditinstitut, enligt definitionen i artikel 4.1 i [Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EUT L 177, 2006, s. 1)]
- b) Institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i detta direktiv
- c) Postgiroinstitut
- d) Europeiska centralbanken och nationella centralbanker
- e) Medlemsstaterna eller deras regionala eller lokala myndigheter”

5 I artikel 2 i direktiv 2009/110, med rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med

1. institut för elektroniska pengar: en juridisk person som i enlighet med avdelning II har beviljats auktorisation att ge ut elektroniska pengar,
2. elektroniska pengar: varje elektroniskt eller magnetiskt lagrat penningvärde i form av en fordran på utgivaren som ges ut mot erhållande av medel i syfte att genomföra betalningstransaktioner i enlighet med artikel 4.5 i [Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 2007, s. 1)] och som godtas av en annan fysisk eller juridisk person än utgivaren av elektroniska pengar,

...”

6 Artikel 10 i direktiv 2009/110, med rubriken ”Förbud mot att ge ut elektroniska pengar”, har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18 ska medlemsstaterna förbjuda fysiska eller juridiska personer som inte är utgivare av elektroniska pengar att ge ut elektroniska pengar.”

Direktiv 2013/36/EU

7 Artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG

(EUT L 176, 2013, s. 338) har rubriken ”Förbud för personer eller företag som inte är kreditinstitut att driva rörelse som omfattar att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska förbjuda personer eller företag som inte är kreditinstitut att driva rörelse som omfattar att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel.”

Direktiv 2015/2366

8 Artikel 1 i direktiv 2015/2366 har rubriken ”Syfte”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs hur medlemsstaterna ska skilja mellan följande kategorier av betaltjänstleverantörer:

...

b) Institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, inbegripet, i enlighet med artikel 8 i det direktivet och med nationell rätt, filialer till dessa när dessa filialer är belägna inom unionen och deras huvudkontor är belägna utanför unionen, i den mån de betaltjänster som tillhandahålls av dessa filialer är knutna till utgivning av elektroniska pengar.

...

d) Betalningsinstitut.

...”

9 Artikel 4 i direktiv 2015/2366 har rubriken ”Definitioner”. I leden 3, 4, 5, 12 och 23 i den artikeln föreskrivs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner

...

3. *betaltjänst*: en eller flera av de affärsverksamheter som anges i bilaga I.

4. *betalningsinstitut*: en juridisk person som i enlighet med artikel 11 har auktoriserats att tillhandahålla och genomföra betaltjänster inom unionen.

5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller av betalningsmottagaren på dennes vägnar vid placering, överföring eller uttag av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.

...

12. *betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn för användning vid genomförandet av betalningstransaktioner.

...

23. *autogiro*: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren på grundval av betalarens medgivande till betalningsmottagaren, betalningsmottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör.”

10 Artikel 10 i direktivet, med rubriken ”Skyddskrav”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna ska kräva att ett betalningsinstitut som tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkterna 1–6 i bilaga I ska skydda alla medel som för genomförandet av betalningstransaktioner har tagits emot av betaltjänstanvändare eller genom en annan betaltjänstleverantör på något av följande sätt:

a) Medlen ska inte vid någon tidpunkt sammanblandas med de medel som innehas för någon annan fysisk eller juridisk persons räkning än betaltjänstanvändarnas och ska, när medlen fortfarande innehas av betalningsinstitutet men ännu inte har sänts till betalningsmottagaren eller överförts till en annan betaltjänstleverantör vid slutet av bankdagen efter den dag då medlen mottogs, deponeras på ett särskilt konto hos ett kreditinstitut eller investeras i säkra, likvida lågrisktillgångar i enlighet med vad hemmedlemsstatens behöriga myndigheter fastställer, och i betaltjänstanvändarnas intresse hållas skyddade i enlighet med nationell rätt mot anspråk från betalningsinstitutets övriga kreditorer, särskilt vid insolvens.

b) Medlen ska omfattas av en försäkring eller annan jämförlig garanti från ett försäkringsbolag eller ett kreditinstitut som inte tillhör samma koncern som betalningsinstitutet, uppgående till det belopp som skulle ha avskilts i avsaknad av en försäkring eller annan jämförbar garanti, vilket ska utbetalas om betalningsinstitutet inte kan uppfylla sina finansiella skyldigheter.

2. Om ett betalningsinstitut är skyldigt att skydda medel enligt punkt 1 och en andel av dessa medel ska användas för kommande betalningstransaktioner och det återstående beloppet ska användas för tjänster som inte är en betaltjänst, ska även den andel av medlen som ska användas för kommande betalningstransaktioner omfattas av punkt 1. Om denna andel är variabel eller okänd på förhand, får medlemsstaterna tillåta att betalningsinstitutet tillämpar denna punkt på grundval av en representativ andel som ska antas användas för betaltjänster, förutsatt att det på grundval av historiska uppgifter kan göras en rimlig uppskattning av denna representativa andel vilken godtas av de behöriga myndigheterna.”

11 Artikel 11 i direktiv 2015/2366 har rubriken ”Beviljande av auktorisation”. I punkt 1 i den artikeln anges följande:

”Av företag som avser att tillhandahålla betaltjänster ska medlemsstaterna kräva att de har auktoriserats som betalningsinstitut innan de börjar tillhandahålla dessa tjänster, med undantag av de företag som avses i artikel 1.1 a, b, c, e och f och fysiska eller juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33. ...”

12 Artikel 18 i nämnda direktiv har rubriken ”Verksamhet”. I punkterna 1–5 i den artikeln föreskrivs följande:

”1. Utöver tillhandahållande av betaltjänster ska betalningsinstitut ha rätt att utöva följande verksamhet:

a) Tillhandahållande av operativa och anknutna sidotjänster, exempelvis säkerställande av genomförandet av betalningstransaktioner, valutaväxlingstjänster, förvaringsverksamhet samt lagring och behandling av uppgifter.

b) Drift av betalningssystem utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35.

c) Annan verksamhet än tillhandahållandet av betaltjänster, med hänsyn till tillämplig unionsrätt och nationell rätt.

2. När betalningsinstitut tillhandahåller en eller flera av betaltjänsterna, får de endast ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner.

3. Eventuella medel som sådana betalningsinstitut tar emot från betaltjänstanvändare för att tillhandahålla betaltjänster ska inte betraktas som insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG.

4. Betalningsinstitut får bevilja kredit för betaltjänster som avses i punkterna 4 eller 5 i bilaga I endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Kreditgivningen ska vara en sidoverksamhet och kredit ska beviljas endast i samband med genomförandet av en betalningstransaktion.

b) Utan hinder av nationella bestämmelser om kreditgivning med kreditkort ska den kredit som beviljas i samband med en betalning och som genomförs i enlighet med artiklarna 11.9 och 28 återbetalas inom en kort tidsperiod som under inga omständigheter får överstiga tolv månader.

c) En sådan kredit får inte beviljas ur medel som erhållits eller innehas för att genomföra en betalningstransaktion.

d) Betalningsinstitutet ska alltid ha en för tillsynsmyndigheterna tillfredsställande kapitalbas med hänsyn till det totala kreditbelopp som är beviljat.

5. Betalningsinstitut får inte bedriva verksamhet som består i att ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU.”

13 Artikel 78 i direktiv 2015/2366, med rubriken ”Mottagande av betalningsorder”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att mottagandetidpunkten är då betalarens betaltjänstleverantör tar emot betalningsordern.

Betalarens konto får inte debiteras innan betalningsordern har tagits emot. Om mottagandetidpunkten inte är en bankdag för betalarens betaltjänstleverantör ska

betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen. Betaltjänstleverantören får fastställa en bryttidpunkt nära bankdagens slut efter vilken alla betalningsorder som tas emot ska anses ha mottagits under den följande bankdagen.

2. Om den betaltjänstanvändare som initierar en betalningsorder avtalar med betaltjänstleverantören att genomförandet av betalningsordern ska inledas en viss dag, vid slutet av en viss period eller den dag då betalaren har ställt medel till betaltjänstleverantörens förfogande, ska mottagandetidpunkten med avseende på artikel 83 anses vara den avtalade dagen. Om den avtalade dagen inte är en bankdag för betaltjänstleverantören ska betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen.”

- 14 Artikel 83 i direktivet har rubriken ”Betalingstransaktioner till ett betalkonto”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska kräva att betalarens betaltjänstleverantör ser till att betalningstransaktionens belopp, efter mottagandetidpunkten enligt artikel 78, krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto vid slutet av följande bankdag. Vid betalningstransaktioner som initierats på papper får dock den tidsfristen förlängas med ytterligare en bankdag.”

- 15 Artikel 87 i nämnda direktiv har rubriken ”Valuteringsdag och tillgängliga medel”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto senast är den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto.”

- 16 Bilaga I till direktiv 2015/2366, som har rubriken ”Betaltjänster (som avses i artikel 4.3)”, innehåller följande lista över sådana verksamheter:

”1. Tjänster som möjliggör kontantinsättningar på ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.

2. Tjänster som möjliggör kontantuttag från ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.

3. Genomförande av betalningstransaktioner, däribland överföring av medel på ett betalkonto hos användarens betaltjänstleverantör eller någon annan betaltjänstleverantör:

a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.

b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.

c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.

4. Genomförande av betalningstransaktioner, när medlen täcks av en betaltjänstanvändares kreditutrymme:

a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.

b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.

- c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
- 5. Utgivande av betalningsinstrument och/eller förvärv av betalningstransaktioner.
- 6. Penningöverföring.
- 7. Betalningsinitieringstjänster.
- 8. Kontoinformationstjänster.”

Litauisk rätt

- 17 Direktiv 2015/2366 införlivades med litauisk rätt genom Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (Republiken Litauens lag om betalningar), i dess lydelse enligt lag nr XIII-1092 av den 17 april 2018 (TAR, 2018, nr 2018–6727) (nedan kallad lagen om betalningar), och Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas (Republiken Litauens lag om betalningsinstitut), i dess lydelse enligt lag nr XI-549 av den 17 april 2018 (TAR, 2018, nr 2018–6729).
- 18 Enligt artikel 46.1 i lagen om betalningar ska betalarens betaltjänstleverantör, när en betalningsorder har mottagits, se till att en betalningstransaktions belopp i euro som har genomförts i Litauen och som riktar sig till en annan medlemsstat, krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto senast vid slutet av följande bankdag, utom i det fall som avses i punkt 3 i den artikeln. Denna tid kan förlängas med ytterligare en bankdag om betalningsordern görs på papper.
- 19 Direktiv 2009/110 införlivades med litauisk rätt genom Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas (Republiken Litauens lag om elektroniska pengar och institut för elektroniska pengar), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, vilken trädde i kraft den 1 augusti 2018 (TAR, 2018, nr 2018–6730).
- 20 Enligt artikel 5 i denna lag får en fysisk eller juridisk person som inte är utgivare av elektroniska pengar inte ge ut elektroniska pengar.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 21 ABC Projekta, som är det bolag som är rättslig efterträdare till Bruc Bond, beviljades den 13 oktober 2016 tillstånd av Lietuvos bankas (Litauens centralbank) för att tillhandahålla betaltjänster.
- 22 Enligt tillståndet fick ABC Projekta tillhandahålla följande betaltjänster: betalningstransaktioner, inklusive överföring av medel på ett betalkonto hos användarens betaltjänstleverantör eller någon annan betaltjänstleverantör, autogireringar, inklusive engångsautogireringar, och betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning och/eller betalningar, inklusive stående betalningsorder och överföringar av medel.

- 23 Den 16 april 2020 återkallade Litauens centralbank tillståndet och anförde därtill tio skäl. Enbart ett av dessa skäl berörs av förevarande begäran om förhandsavgörande, närmare bestämt det att ABC Projektai hade gett ut elektroniska pengar utan att vara ett institut för sådana pengar, och således åsidosatt artikel 5 i Republiken Litauens lag om elektroniska pengar och institut för elektroniska pengar, i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet.
- 24 Enligt Litauens centralbank innehade ABC Projektai klientmedel under en längre tid än vad som krävdes för att genomföra betalningstransaktionerna. Litauens centralbank ansåg att den omständigheten att kundernas medel krediterades konton för inbetalningar utan specifikt betalningsändamål och att dessa medel behölls under flera dagar, och ibland till och med flera månader, utan att några överföringar till betalningsmottagarnas konton gjordes, utgör en utgivning av elektroniska pengar.
- 25 Litauens centralbank stödde sig härvid på Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicija dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų (Ståndpunkt från Litauens centralbanks tillsynsnämnd för medel som finns på betalkonton), som godkännts av Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2016 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. 241–53 (beslut nr 241–53 från chefen för Litauens centralbanks tillsynsnämnd av den 29 februari 2016). Det framgår av denna ståndpunkt, vilken enligt Litauens centralbank antogs i samråd med Europeiska kommissionen, att ett betalningsinstitut får ta emot medel på ett betalkonto som öppnats hos institutet endast om de åtföljs av en betalningsorder, vilken ska genomföras inom de tidsfrister som anges i lagen om betalningar, och att betalningsinstitutet ska vidta tillräckliga åtgärder för att säkerställa att de medel som tredje part betalar in till en kunds betalkonto inte innehas längre tid än vad som är nödvändigt för att genomföra betalningarna. Om dessa krav inte uppfylls ska de medel som innehas på betalningsinstitutets betalkonto betraktas som insättningar, andra återbetalbara medel eller elektroniska pengar.
- 26 ABC Projektai överklagade beslutet att återkalla bolagets tillstånd att tillhandahålla betaltjänster till Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnius regionala förvaltningsdomstol, Litauen). Denna domstol ogillade överklagandet, varvid ABC Projektai överklagade denna dom till Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Litauens högsta förvaltningsdomstol), som är hänskjutande domstol i målet vid EU-domstolen.
- 27 ABC Projektai gjorde gällande att domstolen i första instans gjort sig skyldig till en felaktig tolkning av villkoren för utgivning av elektroniska pengar och att denna domstol således inte beaktat de lärdomar som följer av domen av den 16 januari 2019, Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25). Det följer av denna dom att när betaltjänsten inte tillhandahålls av ett institut för elektroniska pengar och tillhandahållandet av denna tjänst varken syftar till att ge ut eller lösa in de elektroniska tjänsternas nominella värde, kan denna betaltjänst inte betraktas som en verksamhet som är knuten till utgivning av elektroniska pengar.
- 28 Den hänskjutande domstolen har påpekat att det framgår av punkt 29 i nämnda dom att utgivning av elektroniska pengar inte är en ”spontan” verksamhet utan tvärtom sker i syfte att möjliggöra inlösen av det nominella beloppet av elektroniska pengar. I förevarande fall hade ABC Projektai inte till syfte att ge ut elektroniska pengar. Eftersom vissa kunder inte hade angett ändamålet med de betalningar som de önskade göra behöll ABC Projektai emellertid de medel som behövdes för att genomföra dessa betalningar under längre tid än vad som var nödvändigt för att genomföra betalningstransaktionerna och återbetalade först efter en tid medlen till kunderna.

- 29 Den hänskjutande domstolen har preciserat att EU-domstolen i nämnda dom uttalade sig i frågan huruvida betaltjänster som tillhandahålls av ett institut för elektroniska tjänster ska betraktas som tjänster knutna till utgivning av elektroniska pengar, dock utan att undersöka vad som skiljer betalningsinstitutens verksamhet från den verksamhet som bedrivs i institut för elektroniska pengar.
- 30 Mot denna bakgrund beslutade Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Högsta förvaltningsdomstolen, Litauen) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Ska ett betalningsinstituts åtgärder – under sådana omständigheter som de i det nationella målet, där betalningsinstitutet tar emot medel utan någon specifik betalningsorder för att överföra dem under samma eller följande bankdag och medlen finns kvar på betalningsinstitutets konto som är avsett för att genomföra betalningstransaktioner under längre tidsfrister än de som fastställs i lagstiftningen för att genomföra betaltjänsten – betraktas som

- a) en del av en betaltjänst eller en betalningstransaktion, enligt definitionen i artikel 4 leden 3 och 5 i direktiv 2015/2366, eller som
- b) utgivning av elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 31 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366 och artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110 ska tolkas så, att ett betalningsinstituts verksamhet som består i att ta emot medel från en betaltjänstanvändare, utan att dessa medel omedelbart åtföljs av en betalningsorder, så att de förblir tillgängliga på ett betalkonto, i den mening som avses i artikel 4 led 12 i direktiv 2015/2366, vilket förvaltas av detta institut, utgör en betaltjänst som tillhandahålls av detta betalningsinstitut, i den mening som avses i artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366, eller en utgivning av elektroniska pengar, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110.
- 32 I artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366 definieras begreppet betaltjänst som en eller flera av de affärsverksamheter som anges i bilaga I till direktivet. Enligt denna bilaga omfattar dessa verksamheter bland annat tjänster som möjliggör kontantinsättningar på ett betalkonto och kontantuttag samt alla transaktioner som krävs för förvaltningen av ett betalkonto, genomförande av betalningstransaktioner, däribland betalningstransaktioner där medlen täcks av en betaltjänstanvändares kreditutrymme, mer specifikt genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar, genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning och genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
- 33 Enligt artikel 4 led 5 i nämnda direktiv avses med betalningstransaktion en åtgärd som initieras av betalaren eller av betalningsmottagaren på dennes vägnar vid placering, överföring eller uttag av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.

- 34 Av detta följer att när en betaltjänstanvändare ställer medel till ett betalningsinstituts förfogande och dessa medel krediteras ett betalkonto som innehas av detta institut i användarens namn, ska dessa transaktioner i princip anses utgöra en transaktion kopplad till förvaltningen av ett betalkonto i den mening som avses i artikel 4 led 12 i direktiv 2015/2366 och således utgöra en del av en betaltjänst i den mening som avses i artikel 4 led 3 i direktivet.
- 35 Dessa transaktioner kan emellertid inte förlora en sådan klassificering enbart av det skälet att medlen som överförts till nämnda betalkonto inte åtföljs av en betalningsorder samma dag eller följande bankdag.
- 36 Genom direktiv 2015/2366 åläggs betaltjänstleverantörerna visserligen olika skyldigheter, bland annat vad gäller tidsfristen för att genomföra betalningsorder och de referensdatum som ska användas. I synnerhet ska medlemsstaterna, enligt artikel 83.1 i direktiv 2015/2366, kräva att betalarens betaltjänstleverantör ser till att betalningstransaktionens belopp, efter mottagandetidpunkten för betalningsordern, som infaller i enlighet med villkoren i artikel 78 i direktivet, krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto senast vid slutet av följande bankdag. Vid betalningstransaktioner som initierats på papper får dock den tidsfristen förlängas med ytterligare en bankdag. Vad gäller den valuteringsdag då betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens konto krävs det enligt artikel 87.1 i direktiv 2015/2366 att denna dag inte infaller senare än den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto.
- 37 Det finns däremot inte någon bestämmelse i detta direktiv som utesluter att medel krediteras i förväg på ett betalkonto för genomförande av framtida betalningsorder, inklusive betalningsorder som ännu inte har något ändamål, eller fastställer någon tidsfrist inom vilken beloppet, efter det att ett sådant konto har krediterats ett visst belopp, ska användas för en betalningstransaktion.
- 38 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 55 i sitt förslag till avgörande avser direktiv 2015/2366 tvärtom hypotetiska betaltjänster vars korrekta genomförande kräver att medel krediteras ett betalkonto i förväg utan att åtföljas av en betalningsorder.
- 39 I artikel 4 led 23 i direktivet föreskrivs nämligen uttryckligen att autogireringar från ett betalkonto som initierats av betalningsmottagaren efter betalarens medgivande ska genomföras. Ett korrekt genomförande av en sådan betalningstransaktion förutsätter att de medel som krävs för denna transaktion finns tillgängliga på betalarens betalkonto i förväg.
- 40 Enligt artikel 10.1 i direktiv 2015/2366 är betalningsinstituten dessutom skyldiga att, på det sätt som föreskrivs i leden a och b i denna bestämmelse, skydda alla medel som för genomförandet av betalningstransaktioner har tagits emot av betaltjänstanvändare eller genom en annan betaltjänstleverantör. De skyddsåtgärder som föreskrivs i artikel 10.1 a i direktivet avser uttryckligen den situationen att dessa medel, vid slutet av den bankdag som följer på den dag då de mottogs, fortfarande innehas av betalningsinstitutet och ännu inte har sänts till betalningsmottagaren eller överförts till en annan betaltjänstleverantör.
- 41 En sådan tolkning bekräftas även av artikel 10.2 i direktiv 2015/2366. Denna bestämmelse avser nämligen uttryckligen det fallet att vissa av användarens medel ska användas för kommande betalningstransaktioner, inbegripet när beloppet av sådana medel varierar eller inte kan fastställas i förväg.

- 42 Den omständigheten att det enligt artikel 18.4 i direktivet under vissa förutsättningar är tillåtet för betalningsinstitut att bevilja accessoriska krediter är dessutom svår att förena med en strikt skyldighet att låta varje betalningsorder åtföljas av en överföring av motsvarande belopp till det konto från vilket den berörda betalningsordern genomförs.
- 43 Mot denna bakgrund ska det emellertid klargöras att överföringen av medel till ett betalkonto alltid ska göras i syfte att verkställa betalningsorder, oavsett om dessa order redan har specificerats eller inte. I enlighet med artikel 18.2 i direktiv 2015/2366 får betalningsinstitut, när de tillhandahåller en eller flera betaltjänster, nämligen endast ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner.
- 44 Vidare ska, enligt artikel 18.3 i detta direktiv, eventuella medel som sådana betalningsinstitut tar emot från betaltjänstanvändare för att tillhandahålla betaltjänster inte betraktas som insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36 eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110. Enligt artikel 18.5 i direktivet bedriver betalningsinstituten inte heller verksamhet som består i att ta emot sådana insättningar eller andra återbetalbara medel.
- 45 För att undvika att mottagande av medel omklassificeras till mottagande av insättningar eller andra återbetalbara medel måste följaktligen, i enlighet med artikel 4 led 12 i direktiv 2015/2366, de konton på vilka dessa medel krediteras uteslutande användas vid genomförandet av betalningstransaktioner.
- 46 Vad gäller en eventuell omklassificering av sådana transaktioner som de som är aktuella i det nationella målet till utgivning av elektroniska pengar, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110, såsom den hänskjutande domstolen har avsett och den litauiska regeringen förordnat, ska det inledningsvis erinras om att begreppet ”elektroniska pengar”, i den mening som avses i denna bestämmelse, definieras som ett penningvärde som är lagrat elektroniskt, inbegripet magnetiskt, och som utgör en fordran på utgivaren, vilken ges ut mot överföring av medel för betalningstransaktioner och som godtas av en annan fysisk eller juridisk person än utgivaren av elektroniska pengar. Med hänsyn till det allmänna förbudet i detta avseende i artikel 10 i direktivet får betalningsinstitut inte ge ut elektroniska pengar.
- 47 Även om en registrering på ett betalkonto också utgör en fordran, uttryckt i penningvärde, på det berörda institutet gentemot en användare av dess tjänster, vilken har getts ut mot överföring av medel, följer det av definitionen av elektroniska pengar i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110 att utgivning av elektroniska pengar skiljer sig från enbart en registrering på ett betalkonto, bland annat genom att de elektroniska pengarna, innan de används för en sådan betalning, ska ”lagras” i elektronisk form, vilket innebär att de först har getts ut, det vill säga att de har omvandlats till en penningtillgång som är skild från de överförda medlen, och att användningen av dem som betalningsmedel godtas av en annan fysisk eller juridisk person än utgivaren av elektroniska pengar.
- 48 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 66–69 i sitt förslag till avgörande är det, för att en verksamhet ska anses utgöra utgivning av elektroniska pengar i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktivet, nödvändigt att det åtminstone finns ett avtal mellan användaren och utgivaren av elektroniska pengar enligt vilket dessa parter uttryckligen kommer överens om att utgivaren ska ge ut en separat monetär tillgång upp till det monetära värdet av de medel som användaren betalat. Att föra över medel till ett betalkonto och behålla dem där utan att

omedelbart utfärda betalningsorder till värdet av dessa medel innebär inte en viljeförklaring, varken uttrycklig eller konkludent, från användaren av betaltjänsten att elektroniska pengar ska ges ut.

- 49 Det framgår inte av handlingarna i målet att ABC Projektai hade omvandlat vissa av de medel som bolaget tog emot till pengar som lagrats elektroniskt, inbegripet magnetiskt, och som kunde användas av en kundkrets som frivilligt godtog dem. Allt tyder i stället på att det rörde sig om medel som hade satts in på betalkonton och som bara kunde användas för att genomföra de berörda användarnas betalningsorder.
- 50 Vidare är domen av den 16 januari 2019, Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25), som nämns i beslutet om hänskjutande, inte direkt relevant i detta sammanhang. I det mål som avgjordes genom den domen var klaganden ett institut för elektroniska pengar och målet avsåg reglerna för beräkning av kapitalbasen för institut för elektroniska pengar. I förevarande mål har ABC Projektai emellertid inte någon sådan ställning och tycks aldrig ha haft för avsikt att ge ut elektroniska pengar.
- 51 Även om det antas att ABC Projektai har åsidosatt vissa av de lagstadgade krav som är tillämpliga vid genomförandet av betalningsorder, eller att ABC Projektai har åsidosatt avtalsbestämmelser som är tillämpliga på förvaltningen av det betalkonto som är aktuellt i det nationella målet, innebär detta, slutligen och under alla omständigheter, inte nödvändigtvis att de transaktioner som denna tjänsteleverantör genomfört utgör utgivning av elektroniska pengar, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110. Med förbehåll för en omklassificering av transaktionen av de skäl som anges i punkterna 44 och 47 ovan, kan betaltjänstleverantörens åsidosättande av vissa lagstadgade eller avtalsmässiga krav visserligen medföra att denne blir ansvarig. Sådana oegentligheter skulle emellertid inte i sig medföra att den aktuella transaktionen faller utanför tillämpningsområdet för direktiv 2015/2366.
- 52 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366 och artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110 ska tolkas så, att ett betalningsinstituts verksamhet som består i att ta emot medel från en betaltjänstanvändare, utan att dessa medel omedelbart åtföljs av en betalningsorder, så att de förblir tillgängliga på ett betalkonto, i den mening som avses i artikel 4 led 12 i direktiv 2015/2366, vilket förvaltas av betalningsinstitutet, utgör en betaltjänst som tillhandahålls av detta betalningsinstitut, i den mening som avses i artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366, och inte en utgivning av elektroniska pengar, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110.

Rättegångskostnader

- 53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 4 led 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om

upphävande av direktiv 2007/64/EG, och artikel 2 led 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG,

ska tolkas så,

att ett betalningsinstituts verksamhet som består i att ta emot medel från en betaltjänstanvändare, utan att dessa medel omedelbart åtföljs av en betalningsorder, så att de förblir tillgängliga på ett betalkonto, i den mening som avses i artikel 4 led 12 i direktiv 2015/2366, vilket förvaltas av betalningsinstitutet, utgör en betaltjänst som tillhandahålls av detta betalningsinstitut, i den mening som avses i artikel 4 led 3 i direktiv 2015/2366, och inte en utgivning av elektroniska pengar, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2009/110.

Underskrifter